

Ramazan Qafarlı

Ayaqqabı necə, nə vaxt və hansı məqsədlə yaratılıb?

Belə söyləyirlər ki, bəşəriyyətin anası Həvvə ayağına hündür dabanlı ayaqqabı keçirməklə cazibəli görünüb. Adəmi yoldan çıxarmış, öz yatağına çəkmişdir. Ayaqqabılarla intim həyatın başlangıcı qoyulmuşdur...

Hermesin qızıldan düzəldilmiş qanadlı sandalları magik gücü malik idi. Bu, ibtidai dövrün ilk mükəmməl texnologiyası sayılırdı.

Qədim romalılar hər ayaq barmaqına əlcəyə oxşar qab keçirirdilər. Əvvəllər hər iki ayağa eyni ölçülü və formalı örtük taxırdılar. Dünya-da ilk dəfə Yunanistanda sağ və sol ayaqlar üçün xüsusi ayaqqabilar hazırlanıb.

Orta əsrlərdə, inkivizasiya çağlarında hər hansı bir qadın hündür-daban çəkmələr geyinib küçəyə çıxsayıd, onu ağır cinayət törətmüş şəxs kimi tutub tonqalda yandırırdılar.

Uzunburun ayaqqabıları ilk dəfə qraf Anjuyski dəbə salıb. O zaman ayaqqabısının burnunun uzunluğu ilə insanların məşhurluğunun dərəcəsini müəyyənləşdirirdilər. İri feodalların ayaqqabılarının burnu 60 sm-ə çatırmış...

XV yüzillikdə ayaqqabıların forması kəskin şəkildə dəyişir, enliburunlu (eni 46 sm.) ayaqqabalar meydana gəlir. XVI Lüdovik qıسابolu olduğundan öz ölkəsində kişilər üçün də hündürdaban ayaqqabıları dəbə salıb. Belə ayaqqabilar geyinən kişilərdən ötrü qadınlar sino gediblər. Qırmızı dabanlı ayaqqabı isə, Avropa ənənəsinə görə, kobud kişi gücünü verib.

Sonralar ayaqqabılar sinfi mənsubluq və həyat stili rəmzinə çevrilib. Hətta bir dəfə siyasi hegemonluq simvolu kimi də özünü təsdiqlədib. Nikita Xruşov Birləşmiş Millətlər Təşkilatının tribunasında ayaqqabını çıxardıb dabanını mikrofona döyməklə dünyaya meydan oxuyub.